

TYÖRYHMÄN ASETTAMINEN LÄÄKINNÄLLISEN KUNTOUTUKSEN APUVÄLINEIDEN LUOVUTUSPERUSTEIDEN PÄIVITTÄMISEN KOORDINOIMISEKSI JA KEHITTÄMISEKSI

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa työryhmän koordinoimaan apuvälinepalvelujen kehittämistä sekä päivittämään Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet: opas apuvälinetyötä tekeville ammattilaisille ja ohjeita asiakkaille (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:23).

Toimikausi

1.3.2020 – 31.12.2022

Tausta

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperustetyöryhmä perustettiin valtakunnallinen hoidon saatavuuden ja yhtenäisen hoidon perusteiden työryhmä toimeksiannosta vuonna 2016. Lääkinnällisen kuntoutuksen luovutusperustetyöryhmän yhtenä tavoitteena oli laatia yhtenäiset kansalliset suositukset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutukseen. Tarkoitus oli myös arvioida yhtymäkohdat vammaispalvelulain mukaisiin asunnonmuutostöihin sekä päivittäisistä toiminnoista suoriutumiseksi tarvittaviin välineisiin, koneisiin ja laitteisiin, joihin kunta voi myöntää korvausta. Opas julkaistiin syksyllä 2018.

Syksyllä 2018 ilmestyneeseen oppaaseen tuli useita muutosehdotuksia kunnista, sairaanhoitopiireistä ja järjestöistä. Lisäksi eräät järjestöt kantelivat Eduskunnan oikeusasiamiehelle. Runsaan palautteen sekä kanteluratkaisujen takia opas päivitettiin ja se ilmestyi elokuussa 2020.

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet oppaaseen 2020 ei ehditty päivittää kaikkia tarvittavia muutoksia. Opas kuitenkin haluttiin julkaista, jotta ensimmäisen oppaan suurimmat puutteet saatiin korjattua ja opas käyttöön.

Työryhmä ei ehtinyt käsitellä muun muassa liittymäpintoja vammaispalvelulain mukaisiin asunnonmuutostöihin ja päivittäisistä toiminnoista suoriutumiseksi tarvittaviin välineisiin, koneisiin ja laitteisiin eikä Kelan ammatillisen kuntoutuksen apuvälinepalveluihin. Uusien teknisten ratkaisujen (muun muassa robotit, digitaaliset ratkaisut, päälle puettavat teknologiat) soveltuvuuden arviointi apuvälineeksi on vielä muotoutumatta.

Lisäksi kesällä 2020 tuli uusia eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen kannanottoja, joiden perusteella on laadittava ja tarkistettava luovutusperusteet muun muassa muistin tukena toimiville apuvälineille sekä avustajakoirille.

Yksi kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotuksista oli valtakunnallisten apuvälineiden luovutusperusteiden jatkuva päivittäminen sekä vammaispalvelulain mukaisten asunnonmuutostöiden, päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavien välineiden, koneiden ja laitteiden, että Kelan ammatillisen kuntoutuksen apuvälineiden huomioiminen luovutusperusteita käsittelevässä oppaassa. Apuvälineiden luovutusperusteiden työryhmän perustaminen on kirjattu Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelmaan 2020 – 2022.

Tavoite

Selkeyttää apuvälinepalvelujen ohjeita siten, että ne yhtenäistävät apuvälinepalveluja, jotta kaikki apuvälineiden tarvitsijat saavat yhdenvertaiset ja tarpeenmukaiset apuvälinepalvelut asuinpaikasta riippumatta.

Tehtävät

Tehdä ehdotus mallista, miten lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteiden päivytystä jatkossa tehdään ja kenen vastuulla se on. Ehdotuksessa tulee huomioida se, miten vammaispalvelulain asunnonmuutostyöt ja päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavien välineiden, koneiden ja laitteiden sekä Kelan ammatillisen kuntoutuksen apuvälineet voisivat olla osa yhtenäistä apuvälinepalveluprosessia.

Tehdä ehdotus yhteistyömallista FinCCHTA:n ja Palkon kanssa erilaisten apuvälineiden, robotiikan ja digitaalisten ratkaisujen arvioinnista, jota voidaan käyttää apuna apuvälineiden luovutusperusteissa.

Tehdä ehdotukset muutostarpeista terveydenhuoltolakiin sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovuttamisesta apuvälineiden osalta.

Päivittää lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet opas 2020.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Anne Kanto-Ronkanen, erityisasiantuntija, YTO/TOK, STM

Asiantuntijasihteeri

Toni Tuuri OYS ERVA

Jäsenet

Kasper Floman, osastonhoitaja, HUS Apuvälinekeskus, HUS ERVA

Merja Kosonen, palvelupäällikkö Apuvälinepalvelut, Siunsote, KYS ERVA

Toni Tuuri, fysioterapeutti, Alueellinen apuvälinekeskus, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, OYS ERVA

Miia Näppä apuvälinepalvelupäällikkö, Alueellinen apuvälinekeskus, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. TAYS ERVA
Mariann Kylmäniemi, osastonhoitaja TYKS Alueellinen apuvälinekeskus TYKS ERVA
Jukka Sariola Vammaisfoorumi
varajäsen Riitta Saksanen Vammaisfoorumi
Merja Heikkonen, neuvotteleva virkamies, STM, VANE

Asiantuntijajäsenet

Lääketieteelliset asiantuntijat:

Aki Vainionpää Etelä-Pohjanmaan shp , kuntoutusylilääkäri

Timo Miettinen, Pohjois-Savon shp, kuntoutusylilääkäri

Vammaispalvelujen asiantuntija:

Maija Voutilainen, lakimies, Vammaisuus ja yhteiskunnassa tiimi THL

Työryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita työnsä tueksi, järjestää työpajoja tai työkokouksia sekä muodostaa apuvälineryhmäkohtaisia pientyöryhmiä.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän kustannukset maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön toimintamomentilta 33.01.01.01. Työryhmälle ei makseta kokouspalkkioita. Matkakustannusten korvaamiseen sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimusta matkakustannusten korvaamisesta.

Kansliapäällikkö   Kirsi Varhila

Johtaja   Taru Koivisto

JAKELU   Asettamispäätöksessä mainitut

TIEDOKSI   Eila Mäkipää, valtiosihteeri
Sampo Varjonen, ministeri Kiurun erityisavustaja
STM/APO
STM/YTO/TOK
STM/YTO/LANU
STM/SVO
STEA
STM Kirjaamo
THL Kirjaamo

